

Bruxelles, 24. studenoga 2025.
(OR. en)

12331/25
ADD 1

Međuinstitucijski predmet:
2023/0124(COD)

MI 605
ENT 149
ENV 786
CHIMIE 76
IND 321
CONSOM 159
SAN 530
CODEC 1183

NACRT OBRAZLOŽENJA VIJEĆA

Predmet: Stajalište Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja UREDBE
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o deterdžentima i površinski
aktivnim tvarima te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 648/2004
– nacrt obrazloženja Vijeća

I. UVOD

1. Komisija je 28. travnja 2023. donijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o deterđentima i površinski aktivnim tvarima, izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020 i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 648/2004¹.
2. Prijedlog se temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
3. Odbor Europskog parlamenta za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI) 14. lipnja 2023. imenovao je Manuelu Ripa (Zeleni, DE) izvjestiteljicom za Prijedlog. Odbor Europskog parlamenta za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (IMCO) dao je mišljenje o Prijedlogu 24. siječnja 2024. Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) odlučio je da neće dati mišljenje. Odbor ENVI 14. veljače 2024. glasovao je o svojem završnom izvješću o Prijedlogu, koje je usvojeno na plenarnoj sjednici 27. veljače 2024. kao stajalište Parlamenta u prvom čitanju. Nakon početka novog zakonodavnog ciklusa odbor ENVI Europskog parlamenta imenovao je Majdouline Sbai (Zeleni, FR) izvjestiteljicom za taj predmet.
4. Europski gospodarski i socijalni odbor dao je mišljenje o Prijedlogu 12. srpnja 2023.²
5. Radna skupina za tehničko usklađivanje (opasne tvari – kemikalije) započela je s razmatranjem Prijedloga 16. svibnja 2023., tijekom švedskog predsjedanja. Od tada je Radna skupina održala još 14 sastanaka, tijekom španjolskog, belgijskog, mađarskog i poljskog predsjedanja.

¹ ST 8904/23 + ADD 1 – 7.

² ST 12179/23.

6. Nakon što je tekst razmotren u dijelovima tijekom belgijskog predsjedanja, Odbor stalnih predstavnika 14. lipnja 2024. donio je mandat Vijeća.
7. Međuinstitucijski pregovori započeli su prvim trijalom 28. siječnja 2025., tijekom poljskog predsjedanja. Drugi trijalog održan je 6. svibnja 2025., a treći 10. lipnja 2025. Na posljednjem trijalogu 10. lipnja 2025. suzakonodavci su postigli privremeni dogovor.
8. Odbor ENVI Europskog parlamenta 15. srpnja 2025. glasovao je za dogovoreni tekst. Stoga je predsjednik odbora ENVI predsjedništvu uputio pismo u kojem je naveo da će, ako Vijeće donese svoje stajalište u prvom čitanju u skladu s općim privremenim dogovorom, preporučiti plenarnom sazivu Parlamenta da prihvati stajalište Vijeća, podložno njegovoj pravno-jezičnoj provjeri, kao stajalište Parlamenta u drugom čitanju.

II. CILJ

9. Opći je cilj Prijedloga pojednostavniti i modernizirati pravni okvir s kojim deterdženti moraju biti usklađeni da bi se mogli staviti na tržište Unije i slobodno kretati na njemu, stvoriti pravnu osnovu za nove inovativne proizvode kao što su deterdženti koji sadržavaju mikroorganizme, potaknuti održive nove prakse kao što je prodaja ponovnog punjenja za deterdžente te uvesti digitalno označivanje i digitalnu putovnicu za proizvode za deterdžente i površinski aktivne tvari.

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

10. Stajalište Vijeća u prvom čitanju sadržava glavne elemente o kojima su suzakonodavci postigli dogovor i koji su navedeni u nastavku:

11. Kad je riječ o zahtjevima biorazgradivosti, Komisija treba razviti kriterije biorazgradivosti, najprije za polimerne filmove topljive u vodi koji se upotrebljavaju kao kapsule za deterdžente i za sve polimere unutar takvih filmova, a u drugoj fazi i za druge organske tvari koje se upotrebljavaju u visokim koncentracijama u deterdžentima, koje čine najmanje 10 % proizvoda, isključujući vodu. Kako bi se osigurala visoka razina zaštite okoliša, Komisija bi, na temelju postupnog i progresivnog pristupa, trebala procijeniti i izvedivost uvođenja kriterija biorazgradivosti za organske tvari prisutne u koncentracijama nižima od 10 % ili snižavanja tog praga. Rokovi za filmove i polimere utvrđeni su kako slijedi: za filmove koji se upotrebljavaju kao kapsule za deterdžente – tri godine (od datuma stupanja na snagu nove Uredbe o deterdžentima) za donošenje delegiranih akata i šest godina za sukladnost proizvoda s novim zahtjevima; za druge organske sastojke – pet godina za donošenje delegiranih akata i osam godina za sukladnost proizvoda.
12. Kad je riječ o fosfatima i drugim spojevima fosfora, Komisija u roku od dvije godine mora procijeniti izvedivost daljnjeg smanjenja graničnih vrijednosti za te sastojke u deterdžentima, kao i proširenja raspona deterdženata na koje se one odnose.
13. Osim toga, Komisija u okviru općeg preispitivanja u roku od sedam godina treba procijeniti mogućnost daljnjeg ograničavanja udjela fosfora ili uvođenja ograničenja udjela fosfora za dodatne kategorije deterdženata kako bi se ispitala izvedivost postupnog ukidanja fosfora, uzimajući u obzir učinak na okoliš, dostupnost alternativa i socioekonomski učinak zamjene. Ako to bude potrebno, Komisija će uz te dvije analize podnijeti i zakonodavne prijedloge.
14. Deterdženti i površinski aktivne tvari koji su ispitivani na životinjama ne smiju se stavljati na tržište, no smiju se upotrebljavati postojeći podaci.

15. Kad je riječ listu s podacima o sastojcima, kako bi se osigurala visoka razina zaštite zdravlja ljudi s obzirom na široku dostupnost takvih proizvoda i visok rizik od slučajnog trovanja, uključen je zahtjev da proizvođači i, ako je primjenjivo, njihov uvoznik ili ovlaštenu zastupnik prije stavljanja proizvoda na tržište moraju dostaviti list s podacima o sastojcima, putem postojećih komunikacijskih kanala ECHA-e.
16. Što se tiče ovlaštenih zastupnika, odredbe Uredbe usklađene su s pristupom novog zakonodavnog okvira, pri čemu su obveze ovlaštenih predstavnika proizvođača s poslovnim nastanom izvan EU-a proširene kako bi se osiguralo da tijelima za nadzor tržišta budu dostupne sve informacije koje su im potrebne da provjere jesu li oznake usklađene sa zahtjevima Uredbe.
17. Određeno je da će datum početka primjene nove Uredbe biti 42 mjeseca nakon njezina stupanja na snagu.

IV. ZAKLJUČAK

18. Stajalište Vijeća u prvom čitanju u potpunosti odražava kompromis koji su Europski parlament i Vijeće, uz pomoć Komisije, postigli u pregovorima.
19. Vijeće stoga smatra da njegovo stajalište u prvom čitanju uravnoteženo odražava ishod pregovora i da će Uredba o deterdžentima i površinski aktivnim tvarima, nakon što se donese, stvoriti moderan i pojednostavnjen pravni okvir s kojim deterdženti moraju biti usklađeni kako bi se mogli staviti na tržište Unije i slobodno kretati na njemu.